

GORAN ARANĐELOVIĆ

ČETIRI SLIKE
SRPSKE
APOKALIPSE

■ Laguna ■

Copyright © 2013, Goran Arandelović
Copyright © ovog izdanja 2013, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Veri, mom najboljem drugu

Sadržaj

Deset dana juna.	9
Konus	65
Sajdžija.	157
Finalna revolucija.	207
<i>O autoru</i>	301

Deset dana juna

Tanjug, 18. jun – Borbe u severnom delu Kosovske Mitrovice ne jenjavaju. Više od dve stotine civila je poginulo i ranjeno u višečasovnom granatiranju srpskog dela grada koje je prethodilo upadu Kosovskog zaštitnog korpusa.

Izveštači s terena javljaju i o napadu na tri najsevernije kosovske opštine.

Prve kolone izbeglih Srba su na administrativnoj liniji.

Nije poznata sudbina Srba u opštini Štrpce, sve veze su u prekidu.

Zapaljeno je više desetina manastira i crkava, izmasakrirani monasi.

Vlada Srbije poziva samoproklamovanu vladu Kosova da odmah prekine s nasiljem i povuče paravojne formacije iz opština naseljenih srpskim stanovništvom.

Na zahtev Srbije i Rusije, noćas će biti održana hitna sednica Saveta bezbednosti UN. Rezolucija 1244.

Agencija Frans pres, Beograd – Pod pritiskom javnosti, premijer Republike Srbije, gospodin Milan Sekulić, objavio je istupanje iz pregovora o pristupanju EU i prekid diplomatskih odnosa s Abanijom i Turskom.

**Beograd, Mali Mokri Lug,
mobilizacijsko mesto 2. bataljona,
8. motorizovane brigade, 22. jun, jutro**

– Skidaj sve do gaća, stvari stavljaš u kese s nalepnicama! Na nalepnice piši svoje ime, prezime i adresu – stavlja crne kese desetar ugovorac pred dvadesetak civila.

– A čarape i potkošulje? – pita zbunjeno momak s priličnim viškom kilograma.

– Da nisi emotivno vezan za njih? – smeje se desetar.

– Ako je tako, a ti ih zadrži. Trebaće ti.

Obrad polako skida odeću. Neprijatno mu je. Smeta mu obnaživanje pred nepoznatim muškarcima, makar i delimično.

U polutami intendantskog šatora pokušava da razazna lica i njihove izraze.

Svi su obuzeti sobom, hitro i poslušno skidaju odeću i bacaju je na stranu. Izuzetak je visoki momak s bujnom crnom kosom i neobičnim licem koji polako skida stvari sa sebe i uredno ih slaže pored nogu. Na potkolenicama i mišicama ima tetovaže. S ovog rastojanja Obrad nagađa da su u pitanju nekakve slike.

Dok stoje u donjem vešu na razbacanim šatorskim krijima, ugovorci prilaze, odmeravaju ih, i kolegi za stolom s lampom govore:

– Gore 44, dole 50, čizme 45.

Miris naftalina se pojačava dok drugi ugovorci unose brdo kesa s neotpakovanim delovima uniformi.

Obradu se od mirisa i neprijatnosti već povraća.

Pred svakim od njih se gomila povećava: pantalone, jakna, prsluk, džemper, košulje, borbeni ranac.

– Ima li nekoga s vojničkim činom? – pita desetar. – Da dobije oznake.

– Ja, razvodnik – kaže Obrad. Svi se okreću i posmatraju ga. Obradu je još neprijatnije.

U prostoriju ulaze dva aktivna starija vodnika.

– Je li podeljeno? – pita viši.

– Jeste, gospodine stariji vodniče – odgovara desetar.

– Daj im revers da potpišu – obraća se razgaćenoj grupi.

– Gore, na vrhu reversa, štampanim slovima, lepo, ime i prezime. Da li je jasno?

Neki mrmljaju „da“, neki klimaju glavom.

Svi, izuzev crnokosog, brzo ispunjavaju revers i potpisuju.

Desetar stoji pored crnokosog visokog momka koji pažljivo čita revers.

– Je l' gotovo? – pita desetar nestrpljivo.

– Gotovo je kada ja potpišem! – ovaj se ne okreće i dalje pažljivo čita.

– Ima li nekih nejasnoća? – obraća se stariji vodnik desetaru. Ovaj sleže ramenima i pokazuje na crnokosog.

– Da li je sve u redu, momak? – pita vodnik crnokosog.
– Upoređujem ono što ste mi dali s onim što piše. Imam li pravo na to? – diže pogled crnokosi i upitno gleda vodnika u oči.

– Naravno – smeška se vodnik. – Samo ubrzaj, nemoj to da studiraš kao porno časopis.

Smeh u šatoru.

– Ne misliš valjda da vojska hoće da te prevari za košulju ili čarape? Da možda vojsci ne fale neke čarape, pa hoće da uzme tvoje? – podrugljivo pita vodnik.

– Kada sam, gospodine vodniče, 2010. služio vojsku, po skladištima su vam falile i rakete, ne samo čarape – nonšalantno odgovara crnokosi gledajući u spisak.

Vodnik uzima revers iz njegove ruke, čita – Miloš Đorđević – i vraća ga nazad.

Obraća se kolegi vodniku:

– Još jedan „dobro obavešten“!

Ponovo smeh u šatoru.

– Pa dobro, Miloše, imaš li ti ideju gde su te rakete? Čekaj, čekaj, da nisu ovde. – prilazi Milošu s prednje strane i zagleda njegove gaće. – Ma nisu, ovde nema rakete, samo vežbovni metkić!

Opšti smeh.

Miloš zadržava nepomućeni mir; smeh ga se ne dotiče. Opušteno posmatra vodnika.

– Nije loše, gospodine vodniče, da kažemo da je 1:0 za vas.

Vodnik, ozbiljnog lica, odgovara:

– Mali, sa mnom samo do jedan i možeš da igraš! Potpišuj i beži s ostalima na oblačenje!

Obraća se ostalima:

– Kome šta od opreme ne valja, moći će da zameni na određenoj lokaciji!

– Znači, u paklu! – dobacuje Miloš.

– Miloše, sve prema zaslugama! – ravnodušno odgovara vodnik.

Obrad, odeven, izlazi iz šatora. Zahvalan je na svežem vazduhu. Sve što je na njemu, smeta mu. Nerazgažene čizme, košulja koja steže oko vrata, miris.

Ispred njega, na nekih desetak metara, onaj crnokosi, Miloš. Ruke mu u džepovima, transportni ranac o ramenu.

U susret im u pratnji desetara ide rezervni kapetan, pivski stomak, srednje visine, od oko trideset i pet godina.

Miloš prolazi pored njega i ne konstatujući ga.

Kapetan je zgranut:

– Momak, vrati se ovamo!

Miloš za trenutak zastaje. Okrenuo je samo glavu da vidi ko proizvodi zvuk. Telo mu i dalje ima prethodno usmerenje.

Kapetan naređuje:

– Da izvadiš ruke iz džepova i da starešinu pozdraviš po propisu!

Miloš ga nekoliko sekundi posmatra i, bez da se povinuje ili komentariše, s rukama i dalje u džepovima, nastavlja svojim putem.

Obrad staje da pozdravi kapetana.

Uz put čuje:

– Napunili su mi jedinicu ludacima! Kako sutra s njima u rat! Podrivaju sistem odbrane! Ovde će sudovi da rade!

Na poljani Obrad prilazi grupi rezervista:

– Zna li neko gde je druga četa?

Upućuju ga na sâm kraj poljane, ispod stabla oraha. Tamo zatiče Miloša i desetak vojnika.

– Druga četa? – pita Obrad.

Bucmasti, krupni momak klima glavom.

– Prvi vod?

Bucmasti ponovo klima glavom i uz osmeh odgovara:

– Tako je! S nama si!

– Ima li nas još? – pita Obrad. Ovih desetak mu je malo za vod.

– Ima. Još petnaest. Otišli su s poručnikom za Leštane, u skladište po oružje i ostalu opremu – kaže krupajlija.

Dok odbija kolutove duvanskog dima, interesuje se Miloš:

– Je li to aktivni ili rezervni poručnik?

– Rezervni, kakve to veze ima? – pita krupajlija.

– Možda ima, a možda i nema – zagonetno odgovara Miloš.

Obrad vadi cigaretu. Po džepovima traži upaljač. Ne nalazi ga i prilazi Milošu da zapali.

Dok pripaljuje cigaretu o žar, Miloš ga pita:

– Da li ti je bilo mnogo neprijatno?

Obrad je zbunjen pitanjem:

– Ne razumem na šta misliš?

– Dok si stajao u gaćama – kaže Miloš i gleda u daljinu.

Obrad sad shvata i razvlači usta u osmeh.

– Blam me pojede! Pred ženama uvek bez trena razmišljanja i bez gaća. Ali pred muškarcima!

Miloš i dalje maestralno odbija kolutove dima.

– A jesi li razmišljao zašto je to tako?

Obrad je sve više zainteresovan i počinje da se koncentrira na razgovor.

– Pravo da ti kažem, ne!

Miloš ga prodorno posmatra.

– To je zbog osećaja neadekvatnosti. Dolaziš u priliku da se s ostalim muškarcima odmeravaš čija je patka veća. Ako neko ima veći, ti si u opasnosti da se osećaš neodgovarajućim, inferiornim. To što te nije blam pred ženama, to je druga priča. Nisu njima dimenzije nebitne, ali im to nije na prvom mestu. Ti to svesno ili podsvesno znaš i zato se ne uzbuđuješ!

Obrad je od prvog trenutka znao da Miloš nije običan, ali ovakvu neobičnost ipak nije očekivao, posebno ne u Malom Mokrom Lugu.

– Mislio sam da moju nelagodu niko nije video – uz osmeh komentariše Obrad.

– Uvek neko vidi, pitanje je da li je voljan da priča. A ako priča, kakvi su mu motivi – odbija opet kolutove zamišljeni Miloš.

– A kakvi su tvoji motivi? – ne izdržava Obrad, i dalje se smeškajući.

– Tamo gde idemo, tamo će mi biti potrebni prijatelji. Ne samo meni, nego i tebi, i drugima. A ja hoću da ti budeš moj prijatelj! Ja sam Miloš Đorđević, blok 44, Novi

Beograd – pruža ruku Miloš. Dok se smeje pokazuje dva reda savršeno belih zuba.

Miloševa neposrednost je na tren paralisala Obrada, to je nešto što se retko sreće.

Obrad se pribrao.

– Ja sam Obrad Nikolić, Zvezdara.

Obostrano čvrst stisak ruke.

Krupajlija, koji sluša ceo razgovor, progovara:

– Da se predstavim, Milan Vuković, Kaluđerica.

Za njim i ostali prilaze, predstavljaju se i rukuju.

Utom se pojavljuju dva tamića i iz njih iskače ostatak voda. Iz kabine prvog vozila izlazi poručnik. Zateže uniformu. Prilazi grupi ispod oraha.

– Imamo prinove! – posmatra Miloša i Obrada.

– Jeste, poručniče. Dugo vas nije bilo. U međuvremenu smo se nakotili! – kaže Vuković.

Smeh u grupi.

– Za one koji me nisu upoznali, ja sam poručnik Dragutin Marić. Biću komandir prvog voda – predstavlja se tridesettrogodišnjak, prijatne fizionomije.

– Novajlije, da čujem imena – obraća se Obradu, Milošu i još nekima.

Oni se predstavljaju.

– Ajde da istovarimo vozila i podelimo igračke za odrasle momke! – vodi ih poručnik do vozila.

U vozilima uglavnom drveni sanduci. U sanducima ono bez čega nema rata. Konzervirane automatske puške, puškomitraljezi, ručni bacači u posebnoj ambalaži.

– Evo nama osnovnih sredstava za rad! – reče krupajlija.

– Da ti, Vukoviću, ne studiraš ekonomiju? – pita ga Miloš dok spuštaju sanduke.

– Da, otkud znaš? – zbunjeno uzvraća pitanjem Milan Vuković.

– Onako. Palo mi je na pamet – nekako usput odgovara Miloš.

– Mora da i ti studiraš ekonomiju? – zaintrigirano pita Vuković.

– Ma jok! Ja sam diplomirana baraba, baraba iz 44-og – smeje se Miloš.

– Ne ličiš mi na barabu! – ubeđeno odgovara Vuković.

– A kako izgledaju barabe? – staje Miloš.

Vuković razmišlja:

– Sad si me uhvatio. Retko ih viđam.

– Viđaš ih vrlo često, samo što misliš da nisu barabe, nego fin svet. Lepo pričaju, lepa odela, čisti, odaju utisak da su osobe od poverenja i znanja – govori Miloš dok se penje na tamić po drugi sanduk. – Uključi vesti u sedam, pola osam, ima ih koliko hoćeš.

– Aaaa, ti pričaš o politici. Ma pusti to – Vuković kapi-
ra. – Mene to ne interesuje.

– Ma pustio bi Miloš politiku, nego neće ona njega. Jebe me čim otvorim oči, ni kafu ne popijem – odgovara Miloš.

– Trebaju mi dvojica da donesu sledovanje suvog obroka za vod. Preuzima se tamo, iza žute kuće – upire prstom poručnik u žutu kuću.

– Evo, idemo Miloš i ja – pokazuje Obrad Mariću na sebe i Miloša i kreću preko poljane koja se već napunila vojskom i materijalom.

– Čime se ti, Obrade, baviš u životu? – pita Miloš.

– Ti izgleda dobro pogađaš, probaj i sa mnom – predlaže Obrad.

– Deluješ mi malo smotano. Verovatno neki posao za državu.

– Opasan si ti! – smeje se Obrad. – Da, radim u prosveti. Predajem likovno u osnovnoj školi.

Milošu se dopalo to što čuje – znači, Profa, lepo je to! Mora da te klinci gotive! – Nastavlja s pitanjima: – Burmu vidim, pretpostavljam da postoji i gospođa Nikolić? Imate li dece?

– Da, oženjen sam i imamo kćerkicu – ponosno kaže Obrad.

– Zavidim ti – kaže tužno Miloš. – Neku si godinu stariji od mene, imaš porodicu, posao koji sigurno voliš. Ti si srećan čovek.

– Ti mi baš ne deluješ kao nesrećan čovek. Šta je s tvojim životom? – Obradu je neprijatno što se Miloš sneveselio.

– Ja sam ti, Profo, u svakom pogledu nedovršen čovek. Završio sam gimnaziju, upisao prava, dao dve godine, stao, stao i usrao. Bio sam u vezi četiri godine, i to sam usrao – sažima Miloš kroz priču svoj život. – Stalan posao nemam, kada nešto nađem preko ortaka, to je fizika da puca kičma, plafon je povremeni posao u kladionici ili menjačnici. S dvadeset i šest godina praktično me izdržavaju ćale i keva. Sada i ovo sranje s ratom.

– Ma neće biti rata. Ovo je samo, kako to zovu, demonstracija sile. Pokazivanje mišića Albancima i njihovim saveznicima – umirujuće govori Obrad.

– E moj Profo, ako su to mišići, onda će Srbija da ih uplaši kao što bi tebe uplašio distrofičar. Vidiš da je opšte rasulo. Već danima vijaju ljude po Beogradu. Svi beže, niko neće u rat! Niko neće da gine za ovakvu vlast i državu! – s gorčinom obrazlaže Miloš. – Ovo je sve od vojske što su skupili – pokazuje okolo. – Koliko nas ima u Lugu, šest, sedam stotina? I jesi li video koga su sve pokupili? Sve sirotinja! Kakvim su se automobilima dovezli? Kečevi, jugići i ostala korozija. Šta ti piše na pozivu? Kada je trebalo da se javiš?

– Pre dva dana, ali nisam mogao – brani se Obrad.

– Ma ja sam mogao! Ali nisam hteo! Da li nas je neko pitao gde smo dva dana? Niko! Po tome vidiš u kolikim su govnama, a i mi s njima. Oni su, bre, srećni što su i ovoliko budala nahvatali! – žesti se Miloš.

– Mora da ima još nekoliko ovakvih poljana s rezervistima u Beogradu! – Obrad je već nesiguran u svoj stav.

– Samo se ti pali, Profo! Ali sam zato siguran da su Albanci napunili poljane na Kosovu.

Privučen Miloševim glasom prilazi im momak s bradom.

– Psihodelični, ne mogu da verujem! I tebe uhvatiše? – rukuje se s Milošem.

– Keva se zajebala, otvorila im je vrata – mrmlja Miloš.

– Znaš kada bi me našli?

– Ej, Zemunci, dođite da vas upoznam – poziva bradonja dva snažna momka. – Ovo je čuveni Psiho iz mog bloka! – predstavlja Miloša.

Rukuju se.